

Metodika priebežnej dokumentácie a hodnotenia participatívnych procesov
Sebahodnotenie a monitoring pilotných projektov vrátane plánu zberu údajov
(prepracovaná a doplnená verzia 2)
vypracoval: Doc. DANIEL KLIMOVSKÝ PhD.

názov výstupu: Sebahodnotenie a monitoring pilotných projektov

verzia: prepracovaná a doplnená verzia 2

názov výstupu z opisu: **Metodika priebežnej dokumentácie a hodnotenia participatívnych procesov**

zadávatel': Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti,

národný projekt: PODPORA PARTNERSTVA A DIALÓGU V OBLASTI, PARTICIPATÍVNEJ TVORBY VEREJNÝCH POLITÍK

ITMS kód projektu: 314011M298

operačný program: OP Efektívna verejná správa

zdroj financovania: Európsky sociálny fond

obdobie vyhotovenia/spracovania: máj 2018

1. Participácia verejnosti v rámci tvorby verejných politík

Verejné politiky sú tou sférou, v rámci ktorej verejná správa prostredníctvom svojich orgánov veľmi intenzívne vstupuje do viacerých, vzájomne prepojených a nezriedka aj prelínajúcich sa procesov. Verejná správa navyše, ako konštatuje Klimovský (2014), v týchto procesoch plní viaceré roly. V niektorých prípadoch je iniciátorom otvorenia nejakej témy, v iných prípadoch je facilitátorom prebratia otvorenej témy do politickej agendy, inokedy pôsobí ako rozhodovací subjekt, no takmer vždy sú s verejnou správou spojené implementačné procesy a procesy evaluačného charakteru. Dôležitým momentom je pri tom skutočnosť, že verejná správa nepôsobí v žiadnom pomyselnom vákuu. Naopak, jej aktivity sú ovplyvňované inými subjektmi, ktoré často bývajú v pozíciách jej klientov, teda spotrebiteľov jej služieb. V tomto kontexte celkom prirodzene dochádza k vytváraniu trecích plôch. Tieto sú násobené požiadavkou na spolupôsobenie klientov pri tvorbe verejných politík, teda na participatívnu tvorbu verejných politík (Klimovský, 2008).

Participácia verejnosti (bez ohľadu na to, či ide o participáciu inštitucionálnu, alebo individualizovanú) je vždy pre zainteresované orgány verejnej správy akousi výzvou. Zamestnanci týchto orgánov totiž vstupujú do interakcie s jednotlivcami i skupinami jednotlivcov, ktorí majú nezriedka odlišné záujmy a očakávania. Tieto vyplývajú zo statusových pozícií, deklarovaných i latentných cieľov, ako aj z sociálno-kultúrneho prostredia, z ktorého participujúci jednotlivci a skupiny týchto jednotlivcov pochádzajú. Diverzita participujúcich subjektov vytvára nesmierny tlak na zamestnancov verejnej správy. Ukazuje sa pri tom, že i keď legalistický prístup zaručuje univerzálne unifikovaný prístup k všetkým klientom, práve jednotnosť a nereflektovanie niektorých špecifik môže v končnom dôsledku viesť nielen k nedorozumeniam, ale aj k nežiaducej exklúzii. Na túto skutočnosť upozorňuje napr. Ostrom (1990), keď zdôrazňuje potrebu modifikácie zavedených pravidiel a ich prispôsobovanie konkrétnym podmienkam s cieľom zvýšiť robustnosť systému správy vecí verejných a jeho schopnosť reagovať aj na nepredvídané, respektíve doteraz nepoznané zmeny.

Podľa práce, ktorej autorom je Fung (2006), sa pri snahe o poznanie participačných fenoménov musíme zameriavať na tri dimenzie participácie:

1. kto participuje
2. akým spôsobom dochádza k výmene informácií a rozhodnutiam
3. aká je súvislosť medzi diskusiou a verejnou akciou.

Kvalitatívne poznanie týchto dimenzií determinujú komplexné fenomény, akými sú napr. transparentnosť a otvorenosť, dôvera medzi spolupracujúcimi subjektmi, snaha o účinné riešenia, požiadavka na ekonomickú efektívnosť a podobne. Celú situáciu ešte komplikuje to, že tieto dimenzie sú inak vnímané zvnútra participácie, a inak zvonku. I preto je nevyhnutnou súčasťou hodnotenia pilotných projektov tiež tzv. sebahodnotenie, ktoré realizuje monitorovací tím v úzkej spolupráci so všetkými zainteresovanými stranami (riešiteľmi pilotných projektov). Tento dokument predstavuje usmerňujúci metodický materiál, ktorého obsahom je stanovenie významu, cieľov a postupov týkajúcich sa sebahodnotenia pilotných projektov.

1.1. Analytický rámec pre monitorovanie vybraných participačných procesov

Hodnotenie participácie verejnosti pri tvorbe verejných politík v sebe ukrýva niekoľko požiadaviek, ktoré musia byť splnené, aby samotné hodnotenie ponúklo zmysluplné odpovede na základné otázky. Tieto otázky sa pri tom týkajú týchto oblastí:

1. spôsob vytýčenia cieľov a ich správne nastavenie
2. dopady participácie verejnosti na účastníkov, na politiky, na vládnutie ako také
3. metódy zapájania verejnosti a ich vhodnosť a primeranosť
4. komunikácia medzi orgánmi verejnej moci a verejnosťou a jej dostatočnosť, otvorenosť a zrozumiteľnosť
5. charakter spolupráce v rámci participačných procesov (partnerstvo vs. subordinácia).

Takéto vymedzenie možných hodnotených oblastí pomáha zamerať monitorovací proces. Tento však nesmie opomenúť prierezové princípy, ktoré sa týkajú všetkých týchto oblastí. V súlade s dokumentom „Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie projektov verejnej participácie“, ktorý bol spracovaný J. Plichtovou a A. Šestákovou (2018) boli identifikované kľúčové princípy monitoringu a evaluácie pilotných projektov. Z hľadiska zmysluplného a efektívneho monitoringu sa monitorovací proces zameria na nasledujúce princípy:

- inkluzívnosť
- reprezentatívnosť
- spravodlivosť
- transparentnosť a nezávislosť.

Inkluzívnosť zodpovedá požiadavke na nevyučovanie žiadnej skupiny potenciálnych zainteresovaných subjektov a to bez ohľadu na priamosť ich zainteresovanosti. Za účelom získania relevantných dát bude nutné zamerať sa predovšetkým na zodpovedanie nasledujúceho okruhu otázok:

- Identifikovali a oslovili organizátori všetky zainteresované strany?
- Nie sú slabší účastníci vylúčení, marginalizovaní alebo diskriminovaní?
- Konajú sa stretnutia v takom čase, aby nikoho z účasti nevyučovali?
- Poskytli administrátori primeranú asistenciu tým, ktorí by sa inak nemohli zúčastniť (napr. hrať cestovné náklady, zabezpečiť starostlivosť o deti a pod.)?
- Používal sa jazyk, ktorý je zrozumiteľný všetkým účastníkom?
- Bol participačný proces nastavený tak, aby všetci účastníci chápali, čo sa v ňom deje?

Reprezentatívnosť je princípom, ktorý odzrkadľuje jednak distribúciu „hlasov“ pri rozhodovaní a jednak vypočutie rôznorodých strán pri rešpektovaní existujúcej diverzity. Relevantné dáta budú získavané najmä prostredníctvom zodpovedania týchto monitorovacích otázok:

- Sú zastúpené názory a pozície všetkých, ktorých sa rozhodnutie týka?
- Využili administrátori pri oslovení dotknutých širokú škálu dostupných prostriedkov?
- Existuje medzi participujúcimi primeraná diverzita z hľadiska etnicity, veku, rodu, vzdelania ...?
- Boli oslovené mienkotvorné osobnosti, neformálne authority v miestnej komunite, miestni aktivisti...?

Mimoriadne senzitívnym princípom, ktorý je sledovaný v rámci plánovaného monitoringu, je spravodlivosť. Odhliadnuc od množstva rôznych vymedzení spravodlivosti platí, že pri sledovaní participačných procesov bude nutné zamerať sa najmä na zodpovedanie týchto otázok:

- Diskutuje sa aj o hodnotách, ktoré súvisia s odlišnými perspektívami (napr. katolíci – liberáli)?
- Je v centre záujmu dobro celku alebo prevažujú len osobné a skupinové záujmy?
- Mal každý zainteresovaný rovnakú šancu vyjadriť sa?
- Bola účasť verejnosti bez bariér?
- Dostali jednotlivé pozície/skupiny rovnaký priestor pre vyjadrenie svojich záujmov, hodnôt, návrhov atď.?
- Bol facilitátor verejných diskusií nestranný?
- Zavážila kvalita argumentov a nielen sociálna pozícia hovoriaceho?
- Používa sa jazyk, ktorý je zrozumiteľný všetkým účastníkom?
- Bol proces nastavený tak, aby všetci zúčastnení chápali, čo sa v ňom deje?

Posledným, nemenej dôležitým princípom, ktorý bude sledovaný a vyhodnocovaný v rámci monitoringu, je princíp transparentnosti a nezávislosti rozhodovania. Tento zodpovedá požiadavke, aby mali zainteresované strany voľný prístup k relevantným zdrojom (informačným) a zároveň aby nedochádzalo k narúšaniu nezávislosti rozhodovacieho mechanizmu prostredníctvom nerovnej, resp. asymetrickej distribúcie informácií. Za týmto účelom budú sledované predovšetkým tieto otázky:

- Boli organizátori a facilitátori na sebe nezávislí?
- Boli organizátori a facilitátori vnímaní ako nezávislí aj zo strany verejnosti?
- Boli všetci zainteresovaní nezávislí od sponzorov?
- Boli všetky informácie otvorené a dostupné?
- Existoval jasná komunikácia o dôvodoch, prečo niektoré informácie neboli zverejnené?
- Ako bola zabezpečená dôveryhodnosť informácií?
- Boli informácie vyvážené? (zahŕňali rôzne pozície a perspektívy)?

2. Význam sebahodnotenia

Vo všeobecnosti možno pod sebahodnotením (autoevaluáciou) rozumieť celkové zhodnotenie nejakej ucelenej aktivity z hľadiska jej plánovaných cieľov, realizovaných aktivít i dosiahnutých výsledkov. Podstatnou črtou sebahodnotenia je pri tom fakt, že sebahodnotenie je realizované z vnútorných kapacít a ide tak o pohľad „zvnútra“. V tomto kontexte je nutné zohľadňovať pravdepodobnú subjektivitu získaných údajov (najmä údajov kvalitatívneho charakteru) a pri ich analýze a interpretácii je preto vhodné kombinovať kvalitatívne údaje s takými kvantitatívnymi údajmi, pri ktorých je možnosť subjektivita limitovaná, prípadne vylúčená.

Berúc do úvahy potreby, ktoré má saturovať projekt „Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík“, sebahodnotenie vybraných 12 pilotných projektov povedie predovšetkým k získaniu analyticko-štatistických údajov kvalitatívneho i kvantitatívneho charakteru, ktoré budú vypovedať o súčasnom stave a možnostiach participácie na Slovensku. Výstupy sebahodnotenia budú jedným z hlavných podkladov pri definovaní ďalších strategických rámcov a krokov, ktoré bude ÚSV ROS vo vzťahu z inklúzií verejnosti do tvorby verejných politík v rámci svojej činnosti presadzovať a plniť.

Vďaka získaniu a analýze relevantných kvalitatívnych a kvantitatívnych údajov o participácii na základe komplexnej analytickej činnosti bude možné vyhodnotiť potrebu prípadných zmien legislatívneho rámca týkajúceho sa začleňovania verejnosti do tvorby verejných politík. Okrem toho analytické výstupy poukážu na oblasti, v ktorých bude potrebné podporovať budovanie kapacít v prostredí verejnej správy a to prostredníctvom špecializovaného vzdelávacieho programu pre zamestnancov verejnej správy. Získané a analyzované kvalitatívne i kvantitatívne údaje budú transformované do súboru poznatkov a skúseností. Tieto sa stanú podkladom vyššie uvádzaného vzdelávacieho programu, čím sa prispeje k celkovej udržateľnosti tejto aktivity a čo zároveň povedie k podpore presahu významu tejto aktivity ďaleko „za hranice“ sledovaných 12 pilotných projektov.

3. Ciele a výstupy sebahodnotenia

Cieľom tohto sebahodnotenia je v prvom rade poskytnutie verného obrazu realizovaných aktivít a dosiahnutých výsledkov projektovým tímom implementujúcim 12 vybraných pilotných projektov. Konkretizácia takto definovaného cieľa vedie k nasledujúcim trom čiastkovým cieľom:

1) Spoznanie vlastných výsledkov

Sebahodnotenie umožní zosumarizovať a zároveň kvalitatívne vyhodnotiť dosiahnuté výsledky. Tieto môžu byť vnímané z rôznych uhlov a miera naplnenie cieľov pilotných projektov môže viesť k diferencovanému vnímaniu zo strany rôznych subjektov. Konfrontácia vnímania dosiahnutých výsledkov tak umožní zapojeným subjektom nielen spoznať vlastné výsledky, ale zároveň odhaliť, nakoľko sa vnímanie dosiahnutých výsledkov líši v perspektíve týchto zapojených subjektov.

2) Identifikácia problémových oblastí

Jednou z kľúčových súčastí sebahodnotenia je odhalenie tzv. problémových oblastí. Nevyhnutným predpokladom pri tejto aktivite je schopnosť kriticky nazerať na vlastné aktivity a nimi dosiahnuté výsledky. Táto súčasť sebahodnotenia významným spôsobom poukazuje na to, ako zapojené subjekty vnímajú vlastné aktivity a dosiahnuté ciele z hľadiska problémov, ktoré sa objavili, a ako tieto zapojené subjekty dokážu vnímať identifikované problémy v kontexte spolupráce s ďalšími subjektmi.

3) Vytváranie možností pre prijatie nápravy

Riadnou súčasťou plnohodnotného sebahodnotenia je identifikácia a prípadný návrh možností pre prijatie nápravy v tých oblastiach, kde boli identifikované problémy pri dosahovaní plánovaných výsledkov, prípadne v oblastiach, kde došlo k úplnému zlyhaniu a nenaplneniu plánovaných výsledkov.

Výstupy sebahodnotenia možno z hľadiska miery ich spracovania rozdeliť do dvoch základných skupín:

- Do **prvej skupiny** patria všetky dokumenty obsahujúce primárne (kvalitatívne aj kvantitatívne) údaje. Ich zbieraním a zoradovaním sa vytvorí unikátny archív. Časť z týchto dokumentov však vo svojej nespracovanej podobe nebude k dispozícii verejnosti (ide o také dokumenty, ktoré budú charakterizované ako interné dokumenty slúžiace výlučne pre potreby sebahodnotenia pilotných projektov – napr. priebežne odovzdávané naratívne sebahodnotiace správy). Naopak, niektoré dokumenty budú k dispozícii aj širšej verejnosti, najmä odbornej verejnosti.
- Druhá **skupina pozostáva** z dokumentov obsahujúcich sekundárne údaje (t.j. spracované primárne údaje) a tieto dokumenty budú povinne diseminované širokej verejnosti. Najdôležitejším z nich je katalóg príkladov dobrej praxe (resp. katalóg „príbehov víťazov“) z prostredia pilotnej schémy. Tento katalóg bude predstavovať pohľad na pilotnú schému „zvnútra“ (tzv. zainteresovaný pohľad). Jednotlivé príklady budú zamerané najmä na zdokumentovanie priebehu, postupov, rizík, bariér, miery

zapojenia verejnosti/zainteresovaných skupín, postavenia a úloh subjektov verejnej správy, mimovládnych organizácií a iných v procese prípravy a tvorby sledovaných verejných politík a to na štyroch rôznych úrovniach (národná úroveň, regionálna úroveň, mikroregionálna úroveň a komunálna/lokálna úroveň). Do tejto skupiny však patria aj ostatné diseminačné výstupy, ktoré sú plánované v rámci projektu „Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík“.

4. Časový harmonogram sebahodnotenia

Predpokladom zmysluplného sebahodnotenia je časovo zladená distribúcia úloh tých subjektov, ktoré sú do sebahodnotenia zapojené. Keďže ide o proces dotýkajúci sa celej realizácie projektu, aktivity sebahodnotenia sú plánované na celé relevantné obdobie (Schéma č. 1).

Schéma č. 1: Plán aktivít sebahodnotenia (Ganttov diagram)

Aktivity	2017				2018												2019												2020												
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5								
Aktivity na strane zapojených subjektov																																									
Zber dotazníkov																																									
Odvzdanie správ																																									
Výkazy a interné dokumenty																																									
Pozorovania/rozhovory/fokusové skupiny																																									
Aktivity na strane ÚSV ROS																																									
Spracovanie zozbieraných údajov																																									
Poskytnutie spätnej väzby k správam																																									
Konzultácie k sebahodnoteniu																																									
Príprava podkladov pre katalóg dobrej praxe																																									
Spracovanie a finalizácia katalógu dobrej praxe																																									

Termin odovzdania/zberu

Realizácia/zber na základe podnetu

Sebahodnotenie bude koordinovať ÚSV ROS, pričom bude úzko spolupracovať so všetkými zapojenými subjektmi do 12 vybraných pilotných projektov. Pokiaľ ide o zapojené subjekty, tieto budú mať pri zbere údajov nasledujúce úlohy:

- Zástupcovia zapojených subjektov budú oslovení prostredníctvom postojového dotazníka so žiadosťou o jeho vyplnenie. Distribúcia a zber tohto dotazníka prebehne v dvoch etapách: 1) v úvodných troch mesiacoch implementácie 12 pilotných projektov a 2) v priebehu troch mesiacov po skončení týchto pilotných projektov.
- Vybraní zástupcovia 12 pilotných projektov budú spracovávať a poskytovať sebahodnotiace naratívne správy v trojmesačných intervaloch, a to od začiatku realizácie týchto pilotných projektov až do ich ukončenia.
- Priebežne, počas celej doby realizácie pilotných projektov, budú poskytovať zapojené subjekty všetky povinné výkazy a interné dokumenty, ktoré taktiež pomôžu pri sebahodnotení a pri formulácii spätnej väzby zo strany ÚSV ROS.
- Na základe podnetov, tak zo strany zapojených subjektov ako aj zo strany ÚSV ROS, budú využívané aj iné nástroje (napr. pozorovanie či rozhovory). Ich využitie bude mať charakter ad hoc (príležitostného) využitia a bude súvisieť s realizáciou pilotných projektov a s dianím „vnútri“ týchto projektov.

ÚSV ROS, resp. skupina vybraných zamestnancov ÚSV ROS, bude plniť nasledujúce úlohy:

- Priebežne, počas celej doby realizácie pilotných projektov bude zbierať a spracovávať relevantné údaje poskytnuté zo strany jednotlivých pilotných projektov.
- K sebahodnotiacim naratívnym správam bude spracovávať a poskytovať spätnú väzbu a to v trojmesačných intervaloch, aby daná spätná väzba nadväzovala na jednotlivé naratívne správy.

- V priebehu celej realizácie pilotných projektov je ÚSV ROS pripravený poskytovať konzultácie týkajúce sa týchto pilotných projektov. Konzultácie budú buď individualizované pre potreby konkrétneho pilotného projektu, alebo skupinové, teda upravené pre potreby viacerých alebo všetkých projektov. Ku konzultáciám pri tom môže dochádzať tak na základe žiadosti zástupcov zapojených subjektov, ako aj na základe podnetu ÚSV ROS, a to predovšetkým v prípade podnetov poukazujúcich na existenciu možných problémov.
- Jeden z hlavných výstupov sebahodnotenia bude katalóg príkladov dobrej praxe, resp. katalóg s „príbehmi víťazov“. Tento katalóg sa začne pripravovať v spolupráci so zapojenými subjektmi a to približne od polovice realizácie 12 vybraných pilotných projektov, kedy už bude možné identifikovať a aspoň predbežne popísať niektoré pozitívne procesy. K finalizácii výberu príkladov dobrej praxe a k ukončeniu spracovania tohto plánovaného výstupu dôjde až v záverečnej etape projektu a teda s určitým časovým odstupom od ukončenia sledovaných 12 pilotných projektov.

Všetky údaje budú zbierané v súlade s už popísaným časovým harmonogramom a prostredníctvom nástrojov uvádzaných v nasledujúcej časti. Z hľadiska iniciácie zberu možno konštatovať, že zber údajov síce prebehne v súlade s plánom, no tento pripúšťa flexibilitu a zber niektorých údajov môžu iniciovať aj samotné projektové tímy. Ako príklad môže poslúžiť identifikovanie zaujímavej situácie, ktorá si vyžiada špecifický zber údajov s cieľom analyzovať napr. príčiny vzniku danej situácie.

5. Nástroje zberu údajov pre účely sebahodnotenia

Zber údajov pre účely sebahodnotenia zahŕňa niekoľko nástrojov, a to s cieľom získať, resp. zozbierať čo najväčší objem relevantných kvantitatívnych aj kvalitatívnych údajov, ktoré následne môžu byť analyzované.

5.1. Interné dokumenty pilotných projektov

Každý pilotný projekt bude produkovať interné dokumenty týkajúce sa „života“ (realizácie) daného projektu. Ide napr. záznamy o uskutočnených aktivitách, zápisnice z uskutočnených porád či stretnutí.

Základné náležitosti nástroja:

- typ zberu: priebežný zber
- obdobie/termín zberu: od začiatku realizácie pilotných projektov až do ukončenia ich realizácie
- cieľ: poskytnutie oficiálnych údajov o „živote“ pilotných projektov
- zostavovateľ/poskytovateľ: zamestnanci zapojených subjektov.

5.2. Mediálne výstupy a oficiálna komunikácia navonok

Riadnou súčasťou diseminačného plánu každého pilotného projektu je komunikácia projektu, jeho aktivít a výsledkov navonok prostredníctvom mediálnych výstupov (napr. tlačových správ).

Základné náležitosti nástroja:

- typ zberu: priebežný zber
- obdobie/termín zberu: od začiatku realizácie pilotných projektov až do ukončenia ich realizácie, prípadne aj po ukončení (v prípade zverejnenia mediálnych výstupov po ukončení pilotného projektu)
- cieľ: poskytnutie oficiálnych údajov o tom, čo sa prostredníctvom médií komunikuje navonok a aký obraz sa prostredníctvom mediálnych výstupov vytvára o pilotnom projekte napr. vo vzťahu k verejnosti
- zostavovateľ/poskytovateľ: zamestnanci zapojených subjektov.

5.3. Štvrtročné naratívne správy

Pre získanie pohľadu „zvnútra“ pilotných projektov budú vybraní zamestnanci zapojených subjektov (napr. odborní garanti jednotlivých pilotných projektov) spracovávať štvrtročné naratívne správy, v ktorých otvoreným spôsobom popíšu dianie v rámci ich pilotných projektov počas uplynulých troch mesiacov. Keďže do bude pohľad/perspektíva tých, ktorí tieto správy budú zostavovať, údaje, ktoré budú obsahovať, sa môžu odlišovať od oficiálnych údajov uvádzaných v iných dokumentoch.

Všetky správy budú mať jednotnú štruktúru, aby bolo možné sledovať zmeny vo vývoji pilotných projektov, porovnávať vývoj (pozitívne zmeny, negatívne zmeny alebo status quo) v rámci jednotlivých projektov, ako aj porovnávať vývoj pri realizácii rôznych pilotných projektov. Požiadavka jednotnej štruktúry pri tom neznamená, že každá časť/správa bude mať vždy rovnaký rozsah. Naopak, ak sa napr. v nejakom období neobjavia problémy či zmeny, netreba ich umelo vymýšľať, len aby správa bola naplnená. Navrhovaná štruktúra štvrtročných naratívnych správ je takáto:

1. časť: Realizácia projektu
2. časť: Organizácia
3. časť: Zamestnanci
4. časť: Zapojené/partnerské subjekty
5. časť: Verejnosť (obyvatelia a iné organizácie)
6. Posun v porovnaní s prechádzajúcim obdobím a ďalší postup
7. Iné (rôzne)

1. časť: Realizácia projektu

Očakávaný obsah a pomocné otázky:

- 1.1 Realizované aktivity (Aké aktivity sa realizovali? Aké boli očakávania a aké výsledky sa dosiahli?)
- 1.2 Nerealizované aktivity (Aké aktivity sa nerealizovali, ak boli plánované? Prečo nedošlo k realizácii takýchto aktivít?)
- 1.3 Riadenie realizácie projektu (Ako často sa schádzal riadiaci orgán/skupina pilotného projektu a aké témy sa na jeho stretnutiach diskutovali?)
- 1.4 Líderstvo (Kto plnil rolu lídra projektu, napr. nastoľovaním tém na diskusiu, iniciovaním stretnutí? Objavili sa nové iniciatívy? Objavili sa iniciatívy napr. zo strany verejnosti, ktoré neboli „vypočítané“? Ak áno, prečo?)
- 1.5 Spolupráca medzi zapojenými subjektmi (Ako prebiehala spolupráca s partnermi projektu? Plnili sa očakávania? Objavili sa problémové situácie? Ak sa objavili, aké?)
- 1.6 Spolupráca s tretími subjektmi (Prizvali si partnerské/zapojené subjekty nejaké ďalšie organizácie (napr. externých expertov) do spolupráce? Ak áno, za akým účelom?)
- 1.7 Spory pri realizácii projektu (Došlo v uplynulom období k sporovým situáciám? Kto boli sporové strany? Čo bolo predmetom sporu? Plnil niekto rolu mediátora medzi sporovými stranami? Ako bol spor vyriešený?)

2. časť: Organizácia

Očakávaný obsah a pomocné otázky:

- 2.1 Zmeny v štruktúre organizácie (Boli prijaté zmeny v organizačnej štruktúre Vašej organizácie? Ak áno, čo sa zmenilo? Aké sú aktuálne následky zmeny?)
- 2.2 Zmeny v procesoch organizácie (Boli prijaté zmeny v procesoch, ktoré využíva Vaša organizácia? Ak áno, čo sa zmenilo? Aké sú aktuálne následky zmeny?)
- 2.3 Iné zmeny prijaté kvôli projektu (Boli vo Vašej organizácii v súvislosti s realizáciou pilotného projektu prijaté aj nejaké ďalšie zmeny? Ak áno, čo sa zmenilo? Aké sú aktuálne následky týchto zmien?)

2.4 Komunikácia vnútri organizácie (Akým spôsobom prebiehala komunikácia vnútri Vašej organizácie?)

2.5 Oficiálne a neoficiálne stretnutia vnútri organizácie k projektu (Boli vo Vašej organizácii zvolané nejaké interné stretnutia k realizácii projektu? Ak áno, aký mali tieto stretnutia priebeh a aké boli ich výsledky?)

2.6 Atmosféra vnútri organizácie (Ako by ste popísali atmosféru vnútri Vašej organizácie v súvislosti s realizáciou projektu? Všimli ste si nejaké zmeny? Ak áno, aké?)

3. časť: Zamestnanci

Očakávaný obsah a pomocné otázky:

3.1 Reakcie a výkon zamestnancov (Akým spôsobom reagovali zamestnanci na uplynulú realizáciu projektu? Ako sa im darilo plniť zverené úlohy?)

3.2 Schopnosť zamestnancov prispôbiť sa (Všimli ste si nejaké zmeny v správaní zamestnancov? Ak áno, v čom spočívali a prečo k nim došlo?)

3.3 Otázky zamestnancov (Zaznamenali ste zo strany zamestnancov nejaké doplňujúce otázky týkajúce sa realizácie projektu? Ak áno, čoho sa týkali?)

3.4 Sťažnosti zamestnancov (Zaznamenali ste zo strany zamestnancov nejaké sťažnosti týkajúce sa realizácie projektu? Ak áno, čoho sa týkali?)

3.5 Vzdelávanie zamestnancov (Boli pre Vašich zamestnancov organizované nejaké školenia/tréningy/semináre? Ak áno, aké mali tieto školenia/tréningy/semináre následky?)

4. časť: Zapojené/partnerské subjekty

Očakávaný obsah a pomocné otázky:

4.1 Reakcie zapojených subjektov/partnerov na zmeny v organizácii/procesoch organizácie (Ak ste v súvislosti s realizáciou projektu zaviedli organizačné zmeny, ako reagovali ostatné zapojené subjekty?)

4.2 Komunikácia s partnermi (Ako prebiehala komunikácia Vašej organizácie so zapojenými subjektmi?)

4.3 Oficiálne a neoficiálne stretnutia so zapojenými subjektmi k projektu (Boli v rámci realizácie projektu zvolané nejaké stretnutia zástupcov zapojených subjektov? Ak áno, aký mali tieto stretnutia priebeh a aké boli ich výsledky?)

4.4 Atmosféra medzi zapojenými subjektmi (Aká bola atmosféra medzi zapojenými subjektmi počas realizácie projektu? Všimli ste si nejaké zmeny? Ak áno, aké?)

5. časť: Verejnosť (obyvatelia a iné organizácie)

Očakávaný obsah a pomocné otázky:

5.1 Komunikácia s verejnosťou (Kto v rámci realizácie projektu zabezpečoval komunikáciu s verejnosťou? Akým spôsobom prebiehala komunikácia s verejnosťou?)

5.2 Reakcie verejnosti na realizáciu projektu (Kto v rámci realizácie projektu zabezpečoval zber spätnej väzby zo strany verejnosti? Akým spôsobom prebiehal zber spätnej väzby zo strany verejnosti? Čo komunikovala v rámci spätnej väzby verejnosť vo vzťahu k realizácii projektu?)

5.3 Podnety zo strany verejnosti (Aké oficiálne aj neoficiálne podnety adresovala verejnosť zapojeným subjektom pri realizácii projektu? Mali tieto podnety aj charakter sťažností/protestov? Ak áno, čoho sa týkali?)

5.4 Účasť verejnosti na podujatiach (Organizovali sa podujatia určené verejnosti? Kde a kedy sa organizovali tieto podujatia? Kto bol zodpovedný za organizáciu týchto podujatí? Ako vyzerala skladba účastníkov týchto podujatí a aká bola ich účasť z hľadiska miery aktivity?).

6. Posun v porovnaní s prechádzajúcim obdobím a ďalší postup

Očakávaný obsah a pomocné otázky:

6.1 Progres (Nakoľko ste spokojní s progresom v rámci doterajšej realizácie projektu? V prípade, že nie ste úplne spokojní, čo sú hlavné príčiny Vašej nespokojnosti?)

6.2 Plán ďalšieho postupu (Ak sa pozriete na realizáciu projektu z perspektívy nasledujúcich troch mesiacov, aké aktivity máte naplánované?)

7. Iné (rôzne)

Ak chcete ešte niečo doplniť alebo vysvetliť, prosím, využite tento priestor:

Základné náležitosti nástroja:

- typ zberu: priebežný pravidelne sa opakujúci (každé 3 mesiace)
- obdobie/termín zberu: od začiatku realizácie pilotných projektov až do ukončenia ich realizácie
- cieľ: poskytnutie subjektívneho pohľadu na „život“ projektu a to od začiatku jeho realizácie až do jej ukončenia (ide o pohľad „zvnútra“)
- zostavovateľ/poskytovateľ: vybraný zamestnanec niektorého zo zapojených subjektov (za každý pilotný projekt jeden zamestnanec, napr. odborný garant).

5.4. Postojové dotazníky

Totožný postojový dotazník bude distribuovaný respondentom reprezentujúcim všetky tri skupiny zapojených subjektov a to v dvoch etapách, aby bolo možné merať postoje k vybraným skutočnostiam a zároveň posuny/zmeny v postojoch. Postojové dotazníky nebudú vyhodnocované individuálne, pretože primárnym zámerom je merať postoje vybraných skupín respondentov. Získané údaje budú spracované korektnými štatistickými metódami a v prípade štatisticky významných alebo zaujímavých výsledkov budú tieto dopĺňané o ďalšie údaje (získané napr. rozhovormi) a analyzované doplnkovými metódami (napr. obsahovou analýzou).

Základné náležitosti nástroja:

- typ zberu: časovo fixovaný s opakovaným využitím toho istého nástroja
- obdobie/termín zberu: v úvodnej etape (etapa „rozbehu“) realizácie pilotných projektov (v priebehu prvých troch mesiacov realizácie pilotných projektov) a po záverečnej etape (etapa „finalizácia“) realizácie pilotných projektov
- cieľ: meranie postojov a zmien týchto postojov vybraných respondentov u všetkých troch skupín subjektov (t.j. verejná správa, mimovládne organizácie, verejnosť reprezentovaná obyvateľmi participujúcimi v projektových aktivitách) na všetkých štyroch úrovniach; miera zmien bude meraná zmenami v postojoch, ktoré budú zaznamenané na začiatku realizácie pilotných projektov a po ich skončení
- zostavovateľ/poskytovateľ: poučení zamestnanci/experti ÚSV ROS.

5.5. Rozhovory

Nástroje uvedené v časti 4.1. – 4.4. budú viesť k identifikácii zaujímavých situácií či procesov, ktoré bude vhodné hlbšie analyzovať. Za týmto účelom budú využité, okrem iných nástrojov, aj rozhovory. Početnosť rozhovorov nie je možné v tejto etape presne určiť, ale dá sa očakávať, že celkovo sa v rámci 12 pilotných projektov uskutoční cca 30 rozhovorov.

Základné náležitosti nástroja:

- typ zberu: priebežný zber (na základe podnetov a po identifikácii relevantných osôb)
- obdobie/termín zberu: približne od doručenia prvých štvrtročných naratívnych správ až do ukončenia realizácie pilotných projektov, prípadne aj po ukončení
- cieľ: poskytnutie detailných údajov týkajúcich sa identifikovaných zaujímavých situácií a procesov v rámci 12 vybraných pilotných projektov
- zostavovateľ/poskytovateľ: poučení zamestnanci/experti ÚSV ROS.

5.6. Pozorovanie

Pozorovanie, bude používané podobne ako rozhovory, teda v prípade identifikácie zaujímavých situácií či procesov v rámci pilotných projektov, ktoré bude vhodné hlbšie analyzovať. Početnosť pozorovaní nie je možné v tejto etape presne určiť, ale dá sa očakávať, že celkovo sa v rámci 12 pilotných projektov uskutoční cca 12 pozorovaní. Obsah pozorovaní môže byť zameraný všeobecnejšie (napr. na priebeh realizácie nejakého podujatia), alebo špecificky (teda na konkrétny jav v rámci vybraného podujatia).

Základné náležitosti nástroja:

- typ zberu: priebežný zber (na základe podnetov a po identifikácii relevantného miesta a času)
- obdobie/termín zberu: približne od doručenia prvých štvrtročných naratívnych správ až do ukončenia realizácie pilotných projektov
- cieľ: poskytnutie detailných údajov týkajúcich sa identifikovaných zaujímavých situácií a procesov v rámci 12 vybraných pilotných projektov
- zostavovateľ/poskytovateľ: poučení zamestnanci/experti ÚSV ROS.

5.7. Fokusové skupiny

Fokusové skupiny sa budú využívať pri hodnotení vybraných skutočností, alebo pri hľadaní nových postupov, pričom ich hlavnou prednosťou bude skupinová dynamika. Fokusové skupiny budú organizované jednak z iniciatívy ÚSV ROS, no rovnako môžu byť organizované aj na základe iniciatívy zapojených subjektov (napr. v prípade výskytu problémových situácií a to s cieľom ich vyhodnotenia a nájdenia možných riešení). Početnosť fokusových skupín nie je možné v tejto etape presne určiť, ale dá sa očakávať, že celkovo sa v rámci 12 pilotných projektov uskutoční cca 6 fokusových skupín. Fokusové skupiny môžu pri tom byť zamerané na špecifickú tému týkajúcu sa iba jedného pilotného projektu, ako aj

všeobecnejšie a v takom prípade sa dá predpokladať účasť zástupcov rôznych pilotných projektov.

Základné náležitosti nástroja:

- typ zberu: priebežný zber (na základe podnetov a po identifikácii účastníkov a relevantného miesta a času)
- obdobie/termín zberu: približne od doručenia prvých štvrtročných naratívnych správ až do ukončenia realizácie pilotných projektov
- cieľ: hodnotenie vybraných javov, do ktorého je zapojená skupina oslovených účastníkov (potenciálne aj externých expertov)
- zostavovateľ/poskytovateľ: poučení zamestnanci/experti ÚSV ROS.

6. Sebahodnotiaci proces

Sebahodnotiace procesy 12 pilotných projektov sú plánované tak, aby rešpektovali tri zásady:

- Projektové tímy a spolupracujúce subjekty budú sebahodnotením zaťažené iba v nevyhnutnej miere.
- Sebahodnotenie poskytne iba odporúčania, nie nariadenia, príkazy či zákazy.
- Sebahodnotenie slúži na kritické vyhodnocovanie vybraných údajov a nie je iba „slepou“ kritikou (teda kritizovaním za každú cenu).

Na to, aby tieto zásady mohli byť dodržané, sebahodnotenie si vyžaduje dodržanie dvoch podmienok:

- 1) Sebahodnotenie má zmysel iba za predpokladu, že pracuje s relevantnými a pravdivými údajmi.
- 2) Sebahodnotenie si vyžaduje spoluprácu a vzájomný rešpekt.

Personálne bude sebahodnotenie realizované tímom zamestnancov a expertov ÚSV ROS pod vedením doc. Daniela Klimovského. Tento tím bude úzko spolupracovať predovšetkým s odbornými garantmi projektov, ktorí budú zodpovední za riadne a včasné doručenie požadovaných údajov. Na úrovni každého pilotného projektu budú pôsobiť zástupcovia ÚSV ROS, ktorých úlohou je pomáhať pri zbere údajov (napr. pri kontrole úplnosti vyplnených formulárov). Súčasťou tímu sebahodnotenia sú hodnotitelia (zamestnanci/experti ÚSV ROS), ktorí sú určení pre jednotlivé projekty. Títo hodnotitelia sú poučení a spôsobilí zbierať údaje príslušnými metódami a majú možnosť zúčastňovať sa projektových aktivít a zaznamenávať potrebné údaje. Navyše, všetci členovia monitorovacieho tímu budú povinne zaškolení v rámci tréningu realizácie interview, aby sa zabezpečil ich jednotný postup a predišlo sa prípadným nežiaducim rozdielom napr. v kódovaní či vyhodnocovaní realizovaných interview. Zamestnanci zapojených subjektov im budú poskytovať patričnú súčinnosť pri zbere údajov.

Členmi monitorovacieho tímu sú:

- Mgr. Miriam Bošeľová, PhD.
- Mgr. Alexandra Hrabínová
- Mgr. Tomáš Jacko, PhD.
- Mgr. Tomáš Malec
- Mgr. Alexandra Poláková, PhD.
- Mgr. Jakub Varíni.

Poskytnuté/získané údaje sa budú spracovávať dvoma spôsobmi. Prvým spôsobom je individuálne hodnotenie jednotlivých pilotných projektov, v rámci ktorého budú priebežné sebahodnotiace správy vo forme spätnej väzby konzultované s príslušnými odbornými garantmi. Druhým spôsobom je celkové (všeobecnejšie) hodnotenie všetkých pilotných projektov. Toto všeobecnejšie hodnotenie bude poskytované všetkým odborným garantom pilotných projektov jednotne.

Pokiaľ ide o etický rozmer zberu údajov, tento je postavený na nasledovných zásadách:

- Analytické výstupy budú obsahovať anonymizované vstupy (tam, kde to bude možné) i neanonymizované vstupy.

- Citlivé informácie budú v rámci spätnej väzby zdieľané tak, aby nenarúšali realizáciu žiadneho pilotného projektu.
- V prípade problémovej/nejasnej situácie bude postup konzultovaný na úrovni ÚSV ROS.

Príloha: Postojový dotazník

Vážená respondentka, vážený respondent,

v rukách držíte postojový dotazník. Tento slúži na zber dát v rámci národného programu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, ktorý je zameraný na participatívne procesy pri tvorbe verejných politík. Dotazník je distribuovaný zástupcom orgánov verejnej správy na rôznych úrovniach, a to tak zástupcom orgánov štátnej správy, ako aj samosprávy. Jeho hlavnou úlohou je zistiť, aké sú postoje a názory zástupcov orgánov verejnej správy na participáciu a s ňou súvisiace javy. Chceme zistiť, čo vnímate ako pozitíva a čo ako negatíva, ak uvažujete o začleňovaní verejnosti do tvorby verejných politík i do správy vecí verejných v tom najširšom zmysle slova. Preto budeme radi, ak sa aj Vy rozhodnete vyplniť tento dotazník a tým nám pomôžete vytvoriť si komplexný obraz o vnímaní participácie, jej významu, silných i slabých miest. Dotazník pozostáva z piatich súborov otázok (A-E), ktoré sú štandardizované a v tejto podobe budú distribuované všetkým respondentom. Skôr než začnete vyplňať tento dotazník, radi by sme upriamili Vašu pozornosť na pár informácií, ktoré Vám majú pomôcť chápať význam niektorých otázok.

Pod **verejnou politikou** rozumieme neustále prebiehajúci súbor procesov, do ktorých sú zapojení rôzni aktéri (nielen politické strany a zamestnanci pôsobiaci v orgánoch verejnej správy), a ktorých výsledkom je rozhodnutie o riešení nejakých problémov, implementácia tohto rozhodnutia prostredníctvom súboru nástrojov a následné i priebežné vyhodnocovanie úspešnosti takejto implementácie.

Participácia je v tomto dotazníku chápaná v najširšom zmysle slova. Je to teda akékoľvek konanie (a to od pasívneho oboznamovania sa s novými informáciami až po aktívne vstupovanie do rozhodovacích procesov), ktorým sa jednotlivec, skupina jednotlivcov, prípadne nejaká organizácia zapojí do procesov tvorby verejných politík, a to bez ohľadu na to, či ide o komunálnu, regionálnu, celoštátnu, alebo medzinárodnú úroveň.

Ak sa v dotazníku pýtame na **autoritu**, pýtame sa na postoj respondentov voči rôznym subjektom s cieľom zistiť, ktoré z týchto subjektov považujú za subjekt spôsobilý ovplyvňovať ich postavenie alebo konanie. Autoritou je teda taký subjekt, ktorý môže meniť Vaše postavenie alebo konanie.

Podobne sú postavené aj otázky zamerané na **dôveru**. Pri nich ide o to, aby respondenti uvádzali, voči ktorým z vybraných subjektov pociťujú dôveru, v prípade, že daný subjekt vystupuje ako jeden z aktérov tvorby verejných politík. Inými slovami, pýtame sa na to, ktorý z daných subjektov považujete za dôveryhodnejšieho partnera pri tvorbe verejných politík a ktorého za menej dôveryhodného partnera.

A.1. Pohlavie:

1. Žena
2. Muž

A.2. Vek:

1. Do 25 rokov
2. 26 – 40 rokov
3. 41 – 60 rokov
4. Viac ako 60 rokov

A.3. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

1. Základné alebo stredoškolské bez maturity
2. Stredoškolské s maturitou
3. Vysokoškolské

A.4. Oblasť najvyššie dosiahnutého vzdelania:

1. Všeobecné vzdelanie (napr. gymnázium)
2. Oblasť verejnej správy
3. Ekonomické vzdelanie
4. Právnické vzdelanie
5. Sociologické/politologické vzdelanie
6. Vzdelanie v inej oblasti (napr. oblasť prírodných vied, oblasť technických vied, medicína)

A.5. Ako dlho pracujete vo Vašej organizácii?

1. Kratšie než 1 rok
2. Dlhšie než 1 rok, ale kratšie než 4 roky
3. 4 – 12 rokov
4. Viac než 12 rokov

A.6. Ktoré z uvedených aktivít najviac zodpovedajú profilu Vašich pracovných úloh (vyberte jednu možnosť):

1. Riadenie vnútri mojej organizácie a koordinácia aktivít mojich podriadených
2. Príprava plánov a/alebo analytických podkladov súvisiacich s rozhodovaním
3. Komunikácia a/alebo korešpondencia s klientmi
4. Komunikácia a/alebo korešpondencia so subjektmi stojacimi mimo mojej organizácie (napr. komunikácia s inými obcami v prípade medziobecnej spolupráce, či komunikácia s ministerstvami)
5. Administratíva a práca s internými dokumentmi (vrátane účtovníctva a nakladania s rôznymi výkazmi)
6. Iné:

A.7. Máte pracovnú skúsenosť s participáciou pri tvorbe verejných politík?

1. Nie
2. Áno, no ja som priamo nebol zapojený do participačných aktivít
3. Áno a bol som aj priamo zapojený do participačných aktivít

A.8. Máte osobnú skúsenosť s participáciou pri tvorbe verejných politík? Zapojili ste sa Vy v rámci Vašich súkromných aktivít do participačného procesu v rámci tvorby nejakej verejnej politiky?

1. Nie

2. Áno, ale iba pasívnu (informujem sa prostredníctvom dostupných médií o tom, čo sa deje)
3. Áno, aj aktívnu (zúčastnil som sa verejného zhromaždenia/referenda, podporil som petíciu, adresoval som verejným orgánom pripomienku/sťažnosť a pod.)

A.9. V prípade, že ste pri predchádzajúcej otázke vyznačili možnosť 3, ako by ste charakterizovali Vašu skúsenosť?

1. Výlučne negatívna
2. Čiastočne negatívna
3. Čiastočne pozitívna
4. Výlučne pozitívna

A.10. Cítite sa príslušníkom nejakej menšiny (napr. národnostnej, etnickej, náboženskej):

1. Nie
2. Áno

B. 1. Prosím uveďte, nakoľko súhlasíte s nasledujúcimi výroky (1 = nesúhlasím, 4 = súhlasím bez výhrad):

1. Participácia verejnosti pri tvorbe verejných politík má zmysel, ak je neplánovaná, živelná a prináša aj nečakané situácie.
1 2 3 4
2. Participácia verejnosti zvyšuje náklady súvisiace s tvorbou verejných politík.
1 2 3 4
3. Pri tvorbe verejných politík by participácia verejnosti mala byť čo najpresnejšie definovaná zákonmi a inými právnymi predpismi.
1 2 3 4
4. Participácia verejnosti posilňuje transparentnosť tvorby verejných politík.
1 2 3 4
5. Participácia verejnosti spomaľuje (predlžuje) proces tvorby verejných politík.
1 2 3 4
6. Participácia verejnosti by sa mala sústrediť predovšetkým na prípravu verejných politík.
1 2 3 4
7. Pri tvorbe verejných politík by sa malo vždy rozhodovať podľa väčšinového názoru.
1 2 3 4
8. Participácia verejnosti zvyšuje pravdepodobnosť účinnosti tvorby verejných politík.
1 2 3 4
9. Participácia verejnosti pri tvorbe verejných politík má zmysel, ak iniciovaná/vyžiadaná zo strany tých orgánov, ktoré rozhodujú.
1 2 3 4
10. Participácia verejnosti pri tvorbe verejných politík má zmysel, ak je iniciovaná zo strany tých aktérov, ktorí nerozhodujú, no sú verejnou politikou ovplyvňovaní.
1 2 3 4
11. Participácia verejnosti pri tvorbe verejných politík má zmysel, ak plánovaná a koordinovaná.
1 2 3 4
12. Participácia verejnosti by sa mala sústrediť predovšetkým na spätnú kontrolu splnenia cieľov verejných politík.
1 2 3 4
13. Participácia verejnosti komplikuje proces tvorby verejných politík.
1 2 3 4
14. Pri tvorbe verejných politík by participácia verejnosti mala byť čo najmenej limitovaná zákonmi a inými právnymi predpismi.
1 2 3 4

15. Pri tvorbe verejných politík by mali byť prizývaní aj predstavitelia menšinových názorov.
1 2 3 4
16. Participácia verejnosti pomáha predchádzať konfliktom, ktoré by medzi rôznymi aktérmi mohla vyvolať tvorba verejných politík.
1 2 3 4
17. Pri rozhodovaní o verejných politikách by mali byť menšinové názory brané do úvahy.
1 2 3 4
18. Participácia verejnosti by sa mala sústrediť predovšetkým na kontrolu výkonu verejných politík.
1 2 3 4
19. Participácia verejnosti posilňuje legitimitu tvorby verejných politík.
1 2 3 4
20. Pri tvorbe verejných politík v niektorých odborne náročných oblastiach (napr. vonkajšia bezpečnosť krajiny, civilná obrana či jadrová energetika) by participácia verejnosti nemala byť pripustená.
1 2 3 4

B. 2. Vyberte z nasledujúcich charakteristík také tri pozitívne a tri negatívne charakteristiky, ktoré podľa Vás najviac zodpovedajú participácii verejnosti pri tvorbe verejných politík:

1. Participácia zvyšuje legitimitu tvorby verejných politík
 2. Participácia zvyšuje transparentnosť tvorby verejných politík
 3. Participácia pomáha predchádzať konfliktom pri tvorbe verejných politík
 4. Participácia zvyšuje účinnosť tvorby verejných politík
 5. Participácia posilňuje dôveru medzi rôznymi aktérmi tvorby verejných politík
 6. Participácia vedie k lepšiemu porozumeniu názorov iných aktérov tvorby verejných politík
-
1. Participácia zvyšuje náklady súvisiace s tvorbou verejných politík
 2. Participácia spomaľuje proces tvorby verejných politík
 3. Participácia komplikuje proces tvorby verejných politík
 4. Participácia vyhrocuje konflikty medzi rôznymi aktérmi tvorby verejných politík
 5. Participácia zvyhodňuje určité skupiny aktérov oproti iným aktérom tvorby verejných politík
 6. Participácia nemôže byť využitá pri všetkých verejných politikách rovnako

B.3. Uvedte, s ktorou z nižšie uvedených možností sa najviac stotožňujete.

Participáciu (účasť) verejnosti pri tvorbe verejných politík vnímate ako:

1. Povinnú súčasť tvorby verejných politík, kde orgány verejnej moci povinne vytvárajú možnosti pre participáciu verejnosti a verejnosť (napríklad občania) povinne participuje
2. Povinnú súčasť tvorby verejných politík, kde orgány verejnej moci povinne vytvárajú možnosti pre participáciu verejnosti a verejnosť (napríklad občania) môže participovať
3. Nepovinnú súčasť tvorby verejných politík, kde orgány verejnej moci môžu vytvárať možnosti pre participáciu verejnosti a verejnosť (napríklad občania) môže participovať
4. Zbytočnú súčasť tvorby verejných politík

C.1. Uvedte mieru, nakoľko sú nasledovné subjekty pre Vás autoritou z hľadiska verejných politík, ktoré (spolu-)vytvára Vaša organizácia (1 = najmenej dôležitá autorita, 4 = najdôležitejšia autorita):

1. Európska únia a jej orgány	1	2	3	4
2. Štát a jeho ústredné orgány (napr. ministerstvá)	1	2	3	4
3. Štát a jeho lokálne orgány (napr. okresné úrady)	1	2	3	4
4. Regionálna samospráva a jej orgány	1	2	3	4
5. Obecná samospráva a jej orgány	1	2	3	4

6. Politické strany/hnutia	1	2	3	4
7. Podnikateľské subjekty	1	2	3	4
8. Mimovládne organizácie (okrem cirkví)	1	2	3	4
9. Cirkvi a náboženské spoločnosti	1	2	3	4
10. Neinštitucionalizované skupiny (napr. komunity)	1	2	3	4
11. Obyvatelia/jednotlivci	1	2	3	4

C.2. Uvedte mieru, nakoľko dokážete nasledovné subjekty ovplyvňovať Vaše rozhodnutia týkajúce sa verejných politík, ktoré (spolu-)vytvára Vaša organizácia (1 = bez vplyvu, 4 = najvýznamnejší vplyv):

1. Európska únia a jej orgány	1	2	3	4
2. Štát a jeho ústredné orgány (napr. ministerstvá)	1	2	3	4
3. Štát a jeho lokálne orgány (napr. okresné úrady)	1	2	3	4
4. Regionálna samospráva a jej orgány	1	2	3	4
5. Obecná samospráva a jej orgány	1	2	3	4
6. Politické strany/hnutia	1	2	3	4
7. Podnikateľské subjekty	1	2	3	4
8. Mimovládne organizácie (okrem cirkví)	1	2	3	4
9. Cirkvi a náboženské spoločnosti	1	2	3	4
10. Neinštitucionalizované skupiny (napr. komunity)	1	2	3	4
11. Obyvatelia/jednotlivci	1	2	3	4

C.3. Uvedte mieru, nakoľko dôverujete nasledovným subjektom pri tvorbe verejných politík, ktoré (spolu-)vytvára Vaša organizácia (1 = úplná nedôvera, 4 = úplná dôvera):

1. Európska únia a jej orgány	1	2	3	4
2. Štát a jeho ústredné orgány (napr. ministerstvá)	1	2	3	4
3. Štát a jeho lokálne orgány (napr. okresné úrady)	1	2	3	4
4. Regionálna samospráva a jej orgány	1	2	3	4
5. Obecná samospráva a jej orgány	1	2	3	4
6. Politické strany/hnutia	1	2	3	4
7. Podnikateľské subjekty	1	2	3	4
8. Mimovládne organizácie (okrem cirkví)	1	2	3	4
9. Cirkvi a náboženské spoločnosti	1	2	3	4
10. Neinštitucionalizované skupiny (napr. komunity)	1	2	3	4
11. Obyvatelia/jednotlivci	1	2	3	4

D.1. Uvedte, ako hodnotíte nasledovné nástroje participácie verejnosti z hľadiska miery ich využívania (1 = nevyužívané nástroje, 4 = najčastejšie využívané nástroje):

1. Informovanie prostredníctvom verejných tabúl a vestníkov alebo iných oficiálnych dokumentov	1	2	3	4
2. Informovanie prostredníctvom tlače (aj občasníkov)	1	2	3	4
3. Informovanie prostredníctvom rozhlasu a televízie	1	2	3	4
4. Informovanie prostredníctvom elektronických nástrojov (napr. internetových stránok)	1	2	3	4
5. Informovanie prostredníctvom sociálnych sietí	1	2	3	4
6. Individuálne pripomienky k návrhom	1	2	3	4
7. Hromadné (skupinové) pripomienky k návrhom	1	2	3	4
8. Verejné zhromaždenia a verejné diskusie iniciované verejnými orgánmi	1	2	3	4
9. Verejné zhromaždenia a verejné diskusie iniciované verejnosťou	1	2	3	4
10. Účasť verejnosti v komisiách/radách/pracovných skupinách zodpovedných za prípravu relevantných návrhov	1	2	3	4
11. Účasť verejnosti na hlasovaní rozhodujúcich orgánov (napr. na zasadnutiach obecných zastupiteľstiev)	1	2	3	4
12. Referendá iniciované verejnými orgánmi	1	2	3	4
13. Referendá iniciované verejnosťou	1	2	3	4
14. Petície obsahujúce konkrétne požiadavky	1	2	3	4

D.2. Uvedte, ako hodnotíte nasledovné nástroje participácie verejnosti z hľadiska miery ich účinnosti (1 = neúčinné nástroje, 4 = nástroje prinášajúce výsledky za každých okolností):

1. Informovanie prostredníctvom verejných tabúl a vestníkov alebo iných oficiálnych dokumentov	1	2	3	4
2. Informovanie prostredníctvom tlače (aj občasníkov)	1	2	3	4
3. Informovanie prostredníctvom rozhlasu a televízie	1	2	3	4
4. Informovanie prostredníctvom elektronických nástrojov (napr. internetových stránok)	1	2	3	4
5. Informovanie prostredníctvom sociálnych sietí	1	2	3	4
6. Individuálne pripomienky k návrhom	1	2	3	4
7. Hromadné (skupinové) pripomienky k návrhom	1	2	3	4
8. Verejné zhromaždenia a verejné diskusie iniciované verejnými orgánmi	1	2	3	4
9. Verejné zhromaždenia a verejné diskusie iniciované verejnosťou	1	2	3	4
10. Účasť verejnosti v komisiách/radách/pracovných skupinách zodpovedných za prípravu relevantných návrhov	1	2	3	4
11. Účasť verejnosti na hlasovaní rozhodujúcich orgánov (napr. na zasadnutiach obecných zastupiteľstiev)	1	2	3	4
12. Referendá iniciované verejnými orgánmi	1	2	3	4
13. Referendá iniciované verejnosťou	1	2	3	4
14. Petície obsahujúce konkrétne požiadavky	1	2	3	4

D.3. Pokúste sa ohodnotiť nasledovné individuálne „vklady do participačného procesu“ tak, ako ich podľa Vás vnímajú občania, ktorí chcú participovať (1 = najmenej závažný/dôležitý „vklad“, 4 = najviac závažný/dôležitý „vklad“ pri zapojení sa do participačných procesov):

1. Čas, ktorý zaberie participácia (teda čas, ktorý by mohli stráviť inak)	1	2	3	4
2. Logistika spojená s participáciou (napríklad potreba dostaviť sa na presne určené miesto v presne určenom čase)	1	2	3	4
3. Oboznámenie sa s potrebnými informáciami procesného charakteru (napríklad s informáciami o priebehu daného participačného procesu)	1	2	3	4
4. Oboznámenie sa s potrebnými informáciami obsahového charakteru (napríklad s informáciami o riešenej téme)	1	2	3	4
5. Vstupovanie do komunikácie s inými subjektmi (napríklad s orgánmi verejnej správy)	1	2	3	4
6. Anonymná podpora určitého postoja/názoru (napríklad účasťou na verejnom zhromaždení)	1	2	3	4
7. Formulovanie vlastného postoja/názoru, vrátanie vystúpenia na verejnosti (teda vystúpenie z anonymity skupiny a prevzatie osobnej zodpovednosti za verejné prihlásenie sa k určitému postoju alebo názoru, napríklad prostredníctvom vystúpenia v rámci nejakej diskusie, poskytnutia rozhovoru do médií či napísania a zverejnenia vlastného blogu)	1	2	3	4

E.1. Vyberte tri verejné politiky, do tvorby ktorých možno podľa Vás najvhodnejšie začleniť verejnosť na medzinárodnej úrovni (napríklad na úrovni EÚ):

1. Bezpečnostná politika
2. Hospodárska politika
3. Dopravná politika
4. Zdravotnícka politika
5. Sociálna politika
6. Environmentálna politika/politika ochrany životného prostredia
7. Vzdelávacia/školská politika
8. Politika ochrany menšín
9. Iná:

E.2. Vyberte tri verejné politiky, do tvorby ktorých možno podľa Vás najvhodnejšie začleniť verejnosť na národnej/celoštátnej úrovni:

1. Bezpečnostná politika
2. Hospodárska politika
3. Dopravná politika
4. Zdravotnícka politika
5. Sociálna politika
6. Environmentálna politika/politika ochrany životného prostredia
7. Vzdelávacia/školská politika
8. Politika ochrany menšín
9. Iná:

E.3. Vyberte tri verejné politiky, do tvorby ktorých možno podľa Vás najvhodnejšie začleniť verejnosť na regionálnej úrovni (na úrovni samosprávnych krajov/vyšších územných celkov):

1. Bezpečnostná politika
2. Hospodárska politika
3. Dopravná politika

4. Zdravotnícka politika
5. Sociálna politika
6. Environmentálna politika/politika ochrany životného prostredia
7. Vzdelávacia/školská politika
8. Politika ochrany menších
9. Iná:

E.4. Vyberte tri verejné politiky, do tvorby ktorých možno podľa Vás najvhodnejšie začleniť verejnosť na lokálnej úrovni (na úrovni obcí):

1. Bezpečnostná politika
2. Hospodárska politika
3. Dopravná politika
4. Zdravotnícka politika
5. Sociálna politika
6. Environmentálna politika/politika ochrany životného prostredia
7. Vzdelávacia/školská politika
8. Politika ochrany menších
9. Iná:

Použité zdroje

Fung, A. (2006): Varieties of Participation in Complex Governance. *Public Administration*, roč. 66, s. 66 – 75.

Klimovský, D. (2008): Formy občianskej participácie v teoretickej perspektíve. *Politické vedy*, roč. 10, č. 1 – 2, s. 7 – 34.

Klimovský, D. (2014): *Základy verejnej správy*. 2. preprac. a dopl. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer.

Ostrom, E. (1990): *Governing the commons: the evolution of institutions*. Cambridge: Cambridge University Press.